

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
LJUBLJANA

ODDELEK ZA KMETIJSKO SVETOVANJE

Celovška cesta 135

1000 Ljubljana

Tel.: (01) 513 07 26

E-naslov: Jasmina.Slatnar@lj.kgzs.si

Paša kot način krmljenja goveda

Paša je prav gotovo najcenejša krma, pravilna raba paše (za mnoge) najzahtevnejša oblika krmljenja govedi. Namen mojega prispevka je opozoriti na nekaj najpomembnejših pravil, ki jih moramo upoštevati.

Kdaj živali gnati na pašo? Dovolj zgodaj, da nam ob hitri spomladanski rasti trava ne ostari. Spomladi morajo živali čakati travo in ne obratno.

Začetne priprave na pašo

Pravilna priprava pašnikov, paše nevajene živali navadimo na ogrado oz. električnega pastirja. 10-14 dnevni postopni prehod iz zimskega na letni krmni s postopnim podaljševanjem čas paše na dan.

Način paše si izberemo glede na možnosti, potrebe, vrsto in število živali v čredi, ki jo bomo pasli (pašno-kosni sistem, obročna paša, intenzivna paša povprek...).

Koliko pojedjo živali na pašniku?

Zauživanje paše je odvisno od kvalitete paše, vrste, pasme in velikost živali ter od letnega časa. V drugi polovici pašne sezone, pozno poleti in jeseni, količina paše in hranilna vrednost pade.

Paša molznic

Molznice naj se pasejo največ 9 ur/dan (večinoma zjutraj in zvečer). Pomembno je, da realno ocenimo koliko paše pojedjo. Največ zaužijejo trave ko je ta visoka 15 do 20 cm. S pašo in dodatkom močne krme lahko pričakujemo mlečnost krav od 25 do 30 kg dnevno.

Dokrmeljevanje na paši

Slabo strukturnost paše in nizko suho snov rešujemo s krmljenjem sena, slame ali uvele travne silaže. Kravam z mlečnostjo nad 30 kg količino paše omejimo in dokrmimo z energetsko bogato krmo (koruzo, koruzno silažo, suhimi pesnimi rezanci in žiti). Za lažjo kontrolo obroka priporočamo analizo mleka tudi na sečnino oz. ureo.

Paša in zmrziščna točka v mleku

V mleku krav, ki se pasejo se lahko zviša zmrziščna točka tudi nad $-0,516^{\circ}\text{C}$. To je lahko tudi posledica velike vsebnosti vode v paši, slabše oskrbe krav z energijo in presnovljivimi beljakovinami ter slabo strukturnostjo obroka. Vpliva tudi slaba oskrba krav z vodo na paši in pretirano pitje po paši in pred molžo, kar povzroči povišano zmrziščno točko krvi in z zamikom tudi povišanje zmrziščne točke mleka.

Paša presušenih krav

Presušene krave pasemo na slabši paši oz. omejimo pašo in dokrmimo s slabšim senom ali silažo.

Paša krav dojilj

Pri paši dojilj je potrebno uskladiti način paše, velikosti pašnikov, črede in potrebe živali. Slabo vodena paš, prevelike obremenitve in degradacija ruše ima za posledico slabšo prirejo oz. in nujno dokrmeljevanje živali. To pa močno zmanjša rentabilnost reje krav dojilj.

Paša mladega goveda

Za pašo so primernejše telice in voli, biki manj. Bikov ne pasemo preblizu cest, krav in telic ter naselij. Že pred pašno sezono živali združujemo v skupine, da se živali privadijo druga druge. Govedo začnemo pasti od 6 meseca starosti dalje in težke vsaj 150 kg, izjema so teleta skupaj z dojljami. Na paši naj bodo čim več časa, raze ob dalj trajajočem slabem vremenu. V prvem letu so prebavila mladih živali majhna, priraste med 600 in 900 g lahko pričakujemo le, če živali dokrmimo z 1 do 1,5 kg močne krme (žita) in ob slabi paši še z 1- 3 kg mrve oz. 3 - 7 kg silaže na dan.

Planinsko pašo pogost precenimo, zlasti julija in avgusta, ko se prirast trave močno zmanjša, potrebe telet pa naraščajo. V tem času moramo še posebej dobro opazovati živali in njihovo kondicijo. Če začnejo hujšati, jih moramo dokrmeljati s senom ali silažo oz. mlajše živali z močno krmo.

Potrebe po vodi

Zauživanje vode (l/dan) pri govedu pri različnih temperaturah zraka (D.K.Beede, 1992)

ČB	Teža (kg)	Temperatura		
		do 5°C	do 15°C	do 28°C
Tele	90	8	9	13
	180	14	17	23
Telica	360	24	30	40
	545	34	41	55
Krave (presušene)	630	37	46	62
Krave (molznice)	9 kg mleka/dan	46	55	68
	27 kg mleka/dan	84	99	104
	36 kg mleka/dan	103	121	147
	45 kg mleka/dan	122	143	175

Mineralno vitaminski dodatki na paši

Tudi na paši moramo živalim ponuditi mineralno vitaminske dodatke, predvsem primanjkuje natrija in nekaterimi mikro elementi kot so Baker, Selen in Mangan.

Kaj moramo še vedeti pred in med pašno sezono?

2 do 3 tedne pred odgonom na pašo je živali potrebno tretirati proti zajedavcem, da se očistijo preden pridejo na pašne površine. Živali zaščitimo oz. zdravimo tudi pred zunanjimi zajedavci. Ti so lahko zelo nadležni in se v času paše med čredo močno razširijo.

Pred odgonom na pašo je nujno pregledati in obrezati parklje.

Na območjih kjer je nevarnost stekline je potrebno vse pašne živali vakcinirati.

Za morebitne posege, odbiro je potrebno urediti koridorje za živali.

V poletnem času živalim omogočimo, da se umaknejo v senco.

Paziti je potrebno tudi na strupene rastline, ki jih je na pašnikih kar nekaj (bela čmerika, praprot, zlatičnice...)

Pripravila:

Jasmina Slatnar - specialistka za živinorejo